

A SZENTATYA, XIV. LEÓ PÁPA ÜZENETE A TEREMTÉSVÉDELEM 10. IMANAPJÁRA

[2025. szeptember 1.]

A béke és a remény magjai

Kedves Testvérek!

A teremtésvédelem idei világnapjának szeretett Ferenc pápánk által választott témája: „*A béke és a remény magjai*.” A világnapot a *Laudato si'* enciklika közzétételével egyidejűleg vezette be Ferenc pápa, s ennek tizedik évfordulóján „a remény zarándokaiként” a jubileumi évben járunk. A téma éppen ebben az összefüggésben nyeri el teljes értelmét.

Jézus sokszor használja a mag képét tanításaiban, amikor Isten országáról beszél, kinszenvedésének előestéjén pedig önmagára alkalmazza, a búzaszemhez hasonlítja magát, melynek meg kell halnia, hogy termést hozzon (vö. Jn 12,24). A mag teljesen átadja magát a földnek, s ott – ajándéka szétrobbanó erejének köszönhetően – élet fakad, a legváratlanabb helyeken is, meglepő jövőtermő képességgel. Gondoljunk például az utak szélén növő virágokra: senki sem ültette őket, mégis nőnek a szinte véletlenül odakerült magoknak köszönhetően, s képesek ékesíteni az aszfalt szürkességét, sőt, kemény felületét még meg is repeszti.

Mi tehát Krisztusban magok vagyunk, mégpedig a béke és remény magjai. Ahogyan Izajás próféta mondja, Isten Lelke képes a kiaszott és terméketlen pusztát kertté, a nyugalom és békesség helyévé változtatni: „Végül kiárad ránk a lélek a magasból. Akkor a sivatag gyümölcstermő kert lesz, a kert meg olyan, mint az erdő. Jog lakik majd a pusztaságban, és igazságosság tanyázik a gyümölcsöskertben. Az igazságosság békét terem, az igazságnak meg biztonság lesz a gyümölcse mindörökre. Népem békességben lakik majd otthonában, biztonságos hajlékokban, gondtalan nyugalomban” (Iz 32,15–18).

E prófétai szavak, melyek szeptember 1-től október 4-ig kísérik a „Teremtés időszaka” elnevezésű ökumenikus kezdeményezést, határozottan állítják, hogy az imán kívül szükség van akaratra és konkrét cselekvésre is, mely érzékelhető teszi „Isten simogatását” a világban (vö. *Laudato si'*, 84). Az igazságosság és a jog ugyanis képes megoldást nyújtani a pusztaság kietlenségére. Ez egy rendkívül időszerű prófétai kijelentés. A világ különböző részein egyre nyilvánvalóbb, hogy földünk pusztulásnak indult. Az igazságtalanság, a nemzetközi jog és a népek jogainak megsértése, az egyenlőtlenségek és a kapzsiság – melyből ezek fakadnak – mindenütt erdőirtást, szennyezést és biodiverzitás-vesztést eredményeznek. Egyre gyakrabban és intenzívebben jelentkeznek szélsőséges időjárási jelenségek, melyeket az emberi tevékenység által kiváltott éghajlatváltozás okoz (vö. *Laudate Deum* apostoli buzdítás, 5), nem is szólva a fegyveres konfliktusok okozta emberi és ökológiai pusztítás közép- és hosszú távú hatásairól.

Úgy tűnik, még most sem vagyunk tudatában annak, hogy a természet rombolása nem egyformán sújt mindenkit: az igazságosság és a béke lábbal tiprása leginkább a legszegényebbeket, a társadalom peremére szorultakat, a kirekesztetteket sújtja. Jellemző ebben az összefüggésben az őslakos közösségek szenvedése.

S ez még nem minden: maga a természet is olykor csereeszközzé, gazdasági vagy politikai előnyt szerző árucikké válik. Ezekben a folyamatokban a teremtett világ a létfontosságú erőforrások feletti ellenőrzésért folytatott harc színterévé válik, amint azt az aknák miatt veszélyessé vált mezőgazdasági területek és erdők, a „felperzselt föld” politikája,¹ a vízkészletek körül kirobbanó konfliktusok, a nyersanyagok egyenlőtlen elosztása tanúsítják, s mindez a legkiszolgáltatottabb lakosságot sújtja, s aláássa magát a társadalmi stabilitást.

Ezek a sebek mind a bűn következményei. Isten biztosan nem ezt akarta, amikor a földet a saját képére teremtett emberre bízta (vö. Ter 1,24–29). A Biblia nem „az embernek a teremtett világ feletti zsarnoki uralmát” mozdítja elő (*Laudato si'*, 200). Ellenkezőleg: „fontos, hogy a bibliai szövegeket a hozzájuk tartozó szövegösszefüggésben, megfelelő hermeneutikával olvassuk, és arra is emlékezzünk, hogy a világ kertjének művelésére és őrzésére kaptunk meghívást (vö. Ter 2,15). A »művelni« jelentése: megmunkálni, felszántani vagy dolgozni rajta, az »őrizni« jelentése pedig: megvédeni, gondozni, megóvni, fenntartani, figyelemmel kísérni. Ez egymás iránti felelős viszonyt jelent az ember és a természet között” (uo., 67).

A környezeti igazságosság – melyet a próféták bennfoglaltan hirdettek – ma már nem tekinthető elvont fogalomnak vagy távoli célnak. Sürgető szükség, mely túlmutat az egyszerű környezetvédelmen. Valójában társadalmi, gazdasági és antropológiai igazságosságot érintő kérdés. A hívők számára pedig teológiai szükséglet is, mely a keresztények számára Jézus Krisztus arcában ölt alakot, akiben minden teremtetett és megváltást nyert. Egy olyan világban, ahol a legsebezhetőbbek szenvedik el elsőként az éghajlatváltozás, az erdőirtás és a környezetszennyezés pusztító hatásait, a teremtett világgal való törődés a hit és az emberiség kérdésévé válik.

Legfőbb ideje, hogy a szavakat tettek kövessék. „Annak a hivatásnak a megélése, hogy védelmezői legyünk Isten művének, lényegi része az erényes életnek, nem valami szabadon választható feladat s nem is a keresztény tapasztalat másodlagos szempontja” (uo., 217). Ha odaadóan és féltő szeretettel dolgozunk, az igazságosság sok magjának kicsírázását segíthetjük elő, s így hozzájárulhatunk a békéhez és a reményhez. Sokszor évek kellenek ahhoz, hogy egy fa az első gyümölcseit meg hozza, s ezalatt egy egész ökoszisztéma jön mozgásba folytonosságban, hűségben, együttműködésben és szeretetben, különösen, ha ez a szeretet Isten áldozatos szeretetét tükrözi vissza.

Az Egyház azon kezdeményezései közül, amelyek olyanok, mint az e területen elvetett magok, szeretném megemlíteni a *Borgo Laudato Si'* [Laudato Si' falu] projektet, melyet Ferenc pápa hagyott ránk örökségül Castel Gandolfóban, olyan magként, amely az igazságosság és béke gyümölcseit teremheti. Ez egy átfogó ökológiára nevelő projekt, amely példát akar mutatni arra, hogy miként lehet a *Laudato si'* enciklika elvei szerint élni, dolgozni és közösséget alkotni.

Kérem a Mindenhatót, hogy bőségesen küldje ránk „Lelekét a magasból” (Iz 32,15), hogy ezek és a hozzá hasonló magok a béke és a remény bőséges gyümölcset teremjék.

A *Laudato si'* enciklika tíz éven át kísérte a Katolikus Egyházat és kísért sok jóakaratú embert: továbbra is inspiráljon bennünket, s az átfogó ökológia legyen egyre inkább a választott és közösen követett irányvonal. Így sokasodnak majd a remény magjai, melyeket „művelnünk és őriznünk” kell a mi nagy és nélkülözhetetlen Reményünknek, a feltámadt Krisztusnak a kegyelmével. Az ő nevében küldöm áldásomat mindannyiatokra.

Kelt a Vatikánban, 2025. június 30-án, a római egyház első szent vértanúinak emléknapján.

XVI. Leó pápa

¹ Vö. Igazságosság és Béke Pápai Tanácsa: *Terra e cibo* [Föld és élelem], Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano, 2015, 51–53.